

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ M. P. spol. s r.o.**, so sídlom v S., IČO X., **2/ M. C. a.s.**, so sídlom v S., IČO X., proti žalovanému **Ing. M. V.**, bývajúcemu v Š., zastúpenému JUDr. K. V., advokátom so sídlom v P., **o vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4 C 18/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 165/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom z 5. marca 2009 č.k. 4 C 18/2008-100 uložil žalovanému povinnosť vypratať byt č. X., nachádzajúci sa v obytnom dome súpisné číslo X. na parcele č. X., zapísaný v LV č. X., k.ú. S. a odovzdať ho žalobcom 1/ a 2/ (ďalej len byt) do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku; žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania 99,58 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a náhradu trov konania medzi žalobcom 2/ a žalovaným nepriznal. Vychádzal zo zistení, že nájomnou zmlouvou uzavretou 3. augusta 1999 pôvodný vlastník bytu M. a.s. S. (po zmene obchodného mena M. C. a.s. – žalobca 2/) prenajal byt žalobcovi 1/. V ten istý deň (3. augusta 1999) žalobca 1/ uzavrel so žalovaným zmluvu o podnájme bytu so súhlasom prenajímateľa (bod X. podnájomnej zmluvy), čím sa žalovaný stal podnájomcom tohto bytu. Zmluvu o podnájme bytu bolo možné vypovedať v trojmesačnej výpovednej lehote a to aj bez uvedenia dôvodu s tým, že výpovedná lehota začína plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bola výpoveď doručená (bod X. podnájomnej zmluvy). Na základe zmluvy

o prevode nehnuteľnosti bol 24. januára 2007 povolený vklad vlastníckeho práva k bytu zo žalobcu 2/ na žalobcu 1/, ktorý sa stal vlastníkom bytu. Žalobca 1/ ako prenajímateľ uzavrel so žalobcom 2/ ako nájomcom 25. januára 2007 zmluvu o nájme k bytu, v ktorej prenajímateľ udelil nájomcovi súhlas s prenechaním bytu do podnájmu žalovanému. Žalobca 2/ vypovedal žalovanému podnájom bytu v zmysle § 719 ods. 1 Občianskeho zákonníka v trojmesačnej výpovednej lehote v súlade s § 710 ods. 3 Občianskeho zákonníka a 8. januára 2008 žalovaného vyzval na vypratanie bytu. Výpovedná lehota začala plynúť 1. októbra 2007 a uplynula 31. decembra 2007. Žaloba o vypratanie bytu je dôvodná, keď žalobca 2/ sa domáhal vypratania ako nájomca bytu na základe platnej výpovede zmluvy o podnájme a žalobca 1/ ako vlastníkom bytu má právo na ochranu v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje. O trovách konania úspešných žalobcov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., žalobcovi 2/ ich náhradu nepriznal z dôvodu, že mu žiadne trovy konania vznikli.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 10. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 165/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil; žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o skončení podnájomného vzťahu žalovaného k bytu. Odvolací súd považoval za rozhodujúce to, že žalovaný 3. augusta 1999 uzavrel so žalobcom 1/ (ako nájomcom bytu, nie jeho vlastníkom) zmluvu o podnájme bytu. Žalovanému preto muselo byť zrejmé, že mu k bytu vznikol podnájomný nie nájomný vzťah, z uvedeného dôvodu sú irelevantné tvrdenia žalovaného o platení úhrad za užívanie bytu jeho vlastníkom. Podnájomný vzťah sa viaže k existencii nájomného vzťahu, ktorý zaniká zo zákona aj zánikom hlavného vzťahu, teda vzťahu nájomného. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa preto uzavrel, že podnájomný vzťah (zo zmluvy o podnájme z 3. augusta 1999) skončil zánikom nájomného vzťahu - zmenou vlastníckeho práva k bytu, čo nastalo 24. januára 2007, keď vlastníkom bytu sa stal žalobca 1/. Žalovaný aj naďalej zostal v byte bývať. Dňa 25. januára 2007 bola medzi žalobcom 1/ ako vlastníkom bytu a žalobcom 2/ ako nájomcom uzavretá zmluva o nájme bytu. Na základe tejto nájomnej zmluvy a faktického užívania bytu žalovaným došlo k vzniku podnájomného vzťahu medzi žalobcom 2/ ako nájomcom a žalovaným ako podnájomcom. Za právne významné odvolací súd nepovažoval to, že k uzavretiu podnájomnej zmluvy k bytu nedošlo písomnou formou. Platnou výpoveďou z podnájmu bytu z 26. septembra 2007,

ktorej riadne doručenie žalovanému považoval za nesporné v konaní, došlo k zániku podnájomného vzťahu k 31. decembru 2007 v súlade s § 710 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov považoval žalobu v celom rozsahu za dôvodne podanú. O trovách odvolacieho konania úspešných žalobcov rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., keď skonštatoval, že im žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, navrhol rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. b/ a f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že žalobca 2/ nemal byť pripustený do konania, pre „neexistenciu základných procesných predpokladov.“ Súdy svojím postupom žalovanému odňali možnosť konať pred súdom: 1/ keď odmietli ním navrhované dôkazy, 2/ keď sa nezaoberali základnými hmotnoprávnymi predpokladmi vypratania bytu (t.j. nezistili kedy mal žalovaný prevziať výpoveď z podnájomného vzťahu, či bola táto doručená do jeho vlastných rúk, kedy bola žaloba o vypratanie doručená okresnému súdu - § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka, neskúmali právny režim bytu v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z., neskúmali či sa nejedná vo vzťahu k žalovanému o nájom bytu, resp. tzv. chránený nájom s povinnosťou bytovej náhrady v zmysle § 712c Občianskeho zákonníka, resp. z výpovedných dôvodov uvedených § 711 ods. 1 písm. a/ až g/ Občianskeho zákonníka), 3/ nesprávne právne posúdili vec – nesprávne posúdili platnosť zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu medzi žalobcami, ktorú žalovaný považuje za absolútne neplatný úkon z dôvodu predkupného práva žalovaného v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. a pre ktorú nebol dôvod na pripustenie žalobcu 2/ do konania. Súdy ničím nezdôvodnili záver, že medzi žalobcom 1/ a žalovaným došlo k vzniku ústnej podnájomnej zmluvy k bytu. V dôsledku uvádzaných pochybení považoval žalovaný rozsudky súdov za zmätočné a nepreskúmateľné, v rozpore s právom na bývanie, právami spotrebiteľa i právami zaručených v čl. 46 až čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a smernice č. 93/13/EHS.

Žalobcovia navrhli dovolanie žalovaného odmietnuť, pretože dovolacie dôvody nie sú dané. Vyslovili názor, že súdy svojím postupom neodňali žalovanému možnosť konať pred súdom a žalobcovia 1/ a 2/ mali spôsobilosť byť účastníkmi konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, (len vtedy) pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalovaného v danom prípade nemožno vyvodiť z vyššie uvedených ustanovení, lebo napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.), v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. a nejedná sa ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku ktorého bola vyslovená neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

So zreteľom na to by dovolanie žalovaného mohlo byť procesne prípustné, len ak by napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom závažnou procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. O vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá

nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladá dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., či už to účastník namieta alebo nie, neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Vady konania v zmysle § 237 písm. a/, c/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolateľ namietal, že konanie je zaťažené procesnými vadami v zmysle § 237 písm. b/ a f/ O.s.p.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či ten kto v konaní vystupoval ako účastník, mal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O.s.p.) a či postupom súdov nižších stupňov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon priznáva účastníkom občianskeho súdneho konania. Túto spôsobilosť má podľa § 19 O.s.p. ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju priznáva zákon. V občianskoprávných vzťahoch majú spôsobilosť byť účastníkom konania predovšetkým fyzické osoby [ich spôsobilosť vzniká narodením a zaniká

smrťou (§ 7 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ďalej len OZ)]. Spôsobilosť byť účastníkom konania majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 OZ). Právnickými osobami sú združenia fyzických alebo právnických osôb, účelové združenia majetku, jednotky územnej samosprávy a iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon. Na zriadenie právnickej osoby je potrebná písomná zmluva alebo zakladacia listina, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak (§ 19 ods. 1 OZ). Právnické osoby vznikajú spravidla dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra (§ 19 ods. 2 OZ). Do obchodného registra sa zapisujú obchodné spoločnosti, družstvá a iné právnické osoby, o ktorých to ustanovuje zákon, ďalej zahraničné osoby. Tak, ako vznik právnických osôb, aj ich zánik má dve etapy - v zmysle § 20a ods. 1 OZ sa právnická osoba zrušuje dohodou, uplynutím doby alebo splnením účelu, na ktorý bola zriadená, právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra.

Súd je povinný vždy skúmať, či ten, kto vystupuje v konaní ako účastník konania, má spôsobilosť byť účastníkom konania. Na nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania musí súd vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu a kedykoľvek v každom štádiu konania. Nedostatok tejto spôsobilosti je neodstrániteľný a má za následok zastavenie konania v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. Ak už v čase začatia konania žaloba smerovala proti právnickej osobe, ktorá v tom čase neexistovala (napríklad bola vymazaná z obchodného registra), ide o neodstrániteľný nedostatok uvedenej podmienky konania, so zreteľom na ktorý treba konanie zastaviť. V takomto prípade nemôže dôjsť k procesnému nástupníctvu v priebehu konania; možnosť pokračovať v konaní s právnym nástupcom prichádza totiž do úvahy len ak dôjde k zániku právnickej osoby až v priebehu konania (§ 107 ods. 4 O.s.p.). V otázke spôsobilosti byť účastníkom konania súdna prax vychádza z konštantnej judikatúry, napríklad z rozhodnutiach uverejnených v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 34/1993, R 43/1995, R 63/1996, R 65/1996, R 58/1997, R 61/1998.

K tvrdeniu dovolateľa, že u žalobcu 2/ (M. C. a.s.) nie sú splnené základné procesné predpoklady pripustenia do súdneho konania dovolací súd z pohľadu dovolacieho dôvodu v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p. uvádza:

Ak je účastníkom konania právnická osoba, žaloba musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené (§ 79 ods. 1 O.s.p.).

Žalobca 2/ je právnickou osobou (obchodnou spoločnosťou – akciovou spoločnosťou) zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Košice I od 1. mája 1992, oddiel: Sa, vložka X., s aktuálnym obchodným menom: M. C. a.s. (do 2. júla 2007 pod obchodným menom: M., akciová spoločnosť), s aktuálnym sídlom: M., IČO X.

Žalobcovi 2/ tak, ako bol pripustený do konania na strane žalobcu (viď uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 18. septembra 2008 č.k. 4 C 18/2008-76 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 14. novembra 2008 sp. zn. 5 Co 312/2008), zákon s jeho vznikom (zápisom do obchodného registra) priznáva spôsobilosť na práva a povinnosti i spôsobilosť byť účastníkom konania (od jeho pripustenia do konania – 13. januára 2009); v konkrétnostiach bolo poukázané na to, že takto označený subjekt bol k uvedenému dňu zapísaný v obchodnom registri a doteraz nedošlo k jeho výmazu z obchodného registra.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru o neopodstatnenosti námietky dovolateľa, že konanie trpí vadou konania v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ mienil spochybňovať „spôsobilosť“ pristúpenia žalobcu 2/ do konania s jeho aktívnou legitimáciou v spore, k tomu dovolací poznamenáva, že otázka aktívnej a pasívnej legitimácie účastníkov konania (žalobcov i žalovaných) nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Ak súd nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorá by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legitimácie (aktívnej alebo pasívnej legitimácie) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamietá (obdobne porovnaj napr. R 34/1993). Od aktívnej alebo pasívnej legitimácie účastníka konania treba odlišovať spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) a procesnú spôsobilosť (t.j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania § 20 O.s.p.).

Dovolateľ namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť konať pred súdom a v konaní pred ním uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že k odňatiu

možnosti konať pred súdmi malo podľa názoru dovolateľa dôjsť predovšetkým nevykonaním ním navrhovaného dokazovania; nevysvetlením podrobných dôvodov nevykonania navrhovaných dôkazov; nesprávnym hodnotením dôkazov; neprihliadnutím na dôkazy a právne skutočnosti, ktoré dovolateľ považoval za rozhodné; nevysporiadaním sa s právnou argumentáciou, zaujatými stanoviskami dovolateľa k vecnej a právnej stránke sporu v dôvodoch rozhodnutia a napokon nevysvetlením jednotlivých dôvodov rozhodnutia, v súhrne zakladajúcich nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

K jednotlivým dovolacím námietkam uvádza dovolací súd nasledovné:

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava Slovenskej republiky neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcich k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.; v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy

na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. S poukazom na obsahovo zhodné závery, ku ktorým dospel dovolací súd aj v prejednávanej veci, možno preto konštatovať, že nevykonaním dovolateľom navrhovaného dokazovania nemohlo dôjsť k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Pri dovolateľom namietanom nesprávnom hodnotení dôkazov súdom, dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že v prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov (pozn.: dovolací súd sa hodnotením dôkazov nezaoberal) nejde o dôvod, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 42/1993). Neprípustnosť takého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané v základnom konaní. Nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov preto v žiadnom prípade nezakladá vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na charakter argumentácie dovolateľa treba v súvislosti s vyššie uvedeným dodať, že pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) sa v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Dovolateľ tiež namieta, že dovolaním napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný (arbitrárny) a z tohto dôvodu nemôže byť ani správny.

Pokiaľ žalovaný namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným

z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Tak odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí spĺňať náležitosti uvedené v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.).

Odôvodnenie musí obsahovať výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia sa súd musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a svoj myšlienkový postup musí v odôvodnení dostatočne vysvetliť nielen s poukazom na konkrétne skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Odôvodnenie rozhodnutia musí presvedčivo preukázať správnosť rozhodnutia; zároveň má byť pre súd, ktorý koná a rozhoduje v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, dostatočným podkladom pre preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podstatou odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (stotožňujúceho sa so skutkovým stavom veci zisteným súdom prvého stupňa), je záver, že po uzavretí nájomnej zmluvy k bytu 25. januára 2007 medzi žalobcom 1/ (ako vlastníkom, prenajímateľom) a žalobcom 2/ (ako nájomcom) faktickým užívaním bytu žalovaným vznikol medzi žalovaným (podnájomcom) a žalobcom 2/ (nájomcom) podnájomný vzťah, ktorý bol ukončený výpoveďou nájomcu bytu z 26. septembra 2007 uplynutím výpovednej doby 31. decembra 2007 v zmysle § 710 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z dôvodu zániku podnájomného vzťahu žalovaného súd považoval žalobu na vypratanie bytu proti žalovanému za dôvodne podanú.

Podľa dovolacieho súdu napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho (v kontexte dôvodov potvrdeného rozsudku súdu prvého stupňa) je riadne odôvodnený, nie je arbitrárny, a teda je z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia plne akceptovateľný a nesignalizuje možnosť porušenia procesných práv účastníka konania. Na tomto mieste treba uviesť, že toto právo neznamená, že na každý argument účastníka je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania.

Pre prípad, že dovolateľ zastáva názor o odňatí možnosti pred súdmi konať tiež nesprávnym právnym posúdením veci dovolací súd poznamenáva, že § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zhodne je ale zastávaný názor, že (ani prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie tohto súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003, ale tiež ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní bol žalovaný neúspešný a preto právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcom (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcom náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.). Napriek

uvedenému je vhodné dodať, že žalobcom žiadne trovy dovolacieho konania zo súdneho spisu nevyplývajú.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júna 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská